C/2025/102

2025.1.10.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Az éghajlatváltozás és annak hatása a gazdaságra

(saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2025/102)

Előadó: **Juraj SIPKO**

Tanácsadó:	Petr ZAHRADNÍK (az előadó felkérésére)
Közgyűlési határozat:	2024.1.18.
Jogalap:	eljárási szabályzat 52. cikk (2) bekezdés
Illetékes szakbizottság:	Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió
Elfogadás a szekcióülésen:	2024.10.11.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2024.10.23.
Plenáris ülésszak száma:	591.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	130/3/3

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB emlékeztet arra, hogy az éghajlatváltozás elsősorban emberi tevékenység következménye. Eredményeként pedig a tengerek szintjének emelkedését, magasabb hőmérsékleteket, vegetációtüzeket és gyakori, nagy viharokat tapasztalunk, amelyek nagy területeket érintő áradásokkal járnak. Az éghajlatváltozás nem várt károkat is okoz, például emberéleteket követel. Az EGSZB hangsúlyozza ezenkívül, hogy a természetben minden mindennel kapcsolatban áll. Ha a természet egyensúlyban van, akkor adottak a feltételek a jó gazdasági növekedéshez és az egészséges népességhez. Ez azt jelenti, hogy az éghajlatváltozás váratlan következményeire tekintettel **hosszú távú stratégiát kell elfogadni a közegészségügy védelmére**.

1.2. Az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlatváltozás egzisztenciális veszélyt jelent az EU tagállamainak gazdasági és társadalmi fejlődésére, és nagyon negatív hatással van mind a makro-, mind a mikrogazdasági fejlődésre, a vállalkozásokra, a pénzügyi és társadalmi stabilitásra, az infrastruktúrára és az emberi egészségre.

1.3. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy nem szabad késlekedni a kibocsátáscsökkentéshez (hatásmérséklés) és az új körülményekhez való alkalmazkodáshoz (alkalmazkodás) szükséges intézkedések elfogadásával és végrehajtásával, amihez hozzátartozik a kibocsátási árak és a karbonadó bevezetése is, összhangban az Európai Bizottság legutóbbi ajánlásával. Az európai uniós éghajlat-politika kialakításának kulcsfontosságú mérőszámává kell tenni a szén-dioxid társadalmi költségét, azaz azt az értéket, hogy minden egyes további metrikus tonna szén-dioxid-kibocsátás pénzben kifejezve mekkora kárt okoz a társadalomnak.

1.4. Az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó beruházások történelmi gazdasági lehetőséget jelentenek ahhoz, hogy támogassák és kiaknázzák az EU tagállamaiban rejlő hatalmas innovációs és fejlesztési potenciált. Ezenkívül alapvető, a történelem során még soha nem látott változásokat fognak eredményezni mind a gazdaság, mind a társadalom szerkezetében. Az éghajlatváltozás elleni küzdelem támogatása széles körű társadalmi egyetértést igényel. Az EGSZB kéri, hogy a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat építsék be az éghajlatvédelmi átállásról szóló vitákba minden szinten.

1.5. Az EGSZB rámutat arra, hogy az értékes növekedési potenciál kiaknázása mellett az éghajlatváltozásra adott gazdasági válasz másik fontos hosszú távú hatása az, hogy csökkennek a gazdaság és a társadalom működtetésének költségei. Ennek megfelelően nagyon fontos csökkenteni azokat a negatív externáliákat, amelyek károsítják a környezetet és súlyosbítják az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásait.

1.6. Az EGSZB teljes mértékben tudatában van annak, hogy az éghajlatváltozásra adott válasz igen nagy kihívást jelent az elengedhetetlen beruházások, valamint a szükséges költségvetési élénkítés és pénzügyi erőfeszítések tekintetében úgy, hogy közben el kell kerülni, hogy az éghajlatváltozás okozta átalakulás miatt hatalmas összegű meg nem térülő eszközök alakuljanak ki. Gondoskodni kell arról, hogy ez ne vezessen további gazdasági egyensúlytalanságokhoz, például a költségvetési hiány és az államadósság fenntarthatatlan elmélyüléséhez, valamint a pénzügyi szektor, különösen a biztosítási ágazat stabilitásának aláásásához.

1.7. Az EGSZB tudatában van annak, hogy a nem megfelelő válasz vagy az éghajlatváltozással kapcsolatos problémák kezelésének elmulasztása óriási kockázatokhoz vezethet mind a gazdasági növekedés, mind pedig az ezzel összefüggő társadalmi károk tekintetében. Ellenőrizetlen inflációhoz, különösen a növekvő bérek és nyersanyagárak által indukált ún. költséginflációhoz, és végső soron az életszínvonal káros csökkenéséhez is vezethet.

1.8. Az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlatváltozás kezelése során nem szabad alábecsülni a szó legtágabb értelmében vett emberi tényező jelentőségét. Az éghajlatváltozás valószínűleg alapvető és hosszú távú változásokat fog előidézni a munkaerőpiacon, ami reziliensebb és rugalmasabb munkaerőt igényel, amely az új munkaterületeken egész életen át tanul.

1.9. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy intézkedéseket kell elfogadni és végrehajtani annak biztosítására, hogy az éghajlatváltozásnak a tagállamok gazdasági és társadalmi fejlődésére gyakorolt hatását szisztematikusan elemezzék, értékeljék és előrejelezzék. A kibocsátások csökkentésén (fizikai kockázatcsökkentés) túl ezeknek az intézkedéseknek a gazdaság szerkezetének módosítására kell irányulniuk (az átállással kapcsolatos kockázathoz való alkalmazkodás), de kezelniük kell azokat a folyamatokat is, amelyeket az éghajlatváltozás, valamint annak a kiszámíthatatlan nemzetközi migrációs áramlásokra gyakorolt hatása eredményez.

1.10. Az éghajlatváltozás minden olyan országot érint, amely a globális gazdaság része. Ezért az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlatváltozásra adott minden válaszintézkedést nemzetközi szinten kell koordinálni és összehangolni. Ebben az összefüggésben az EGSZB határozottan támogatja az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelmet a legmagasabb prioritássá tegye. Ehhez nemzeti, uniós és globális szintű kollektív kötelezettségvállalásra van szükség valamennyi, például gazdasági és társadalmi téren, egyértelmű, jól meghatározott szerepekkel és felelősségi körökkel a döntéshozatali folyamat összes szintjén.

2. **Alapvető háttér-információk és tények**

2.1. Az elmúlt négy évben az uniós tagállamok gazdaságai három külső és rendszerszintű sokkhatással szembesültek. A Covid19, a katonai konfliktusok és az éghajlatváltozás jelentős negatív hatást gyakoroltak az uniós tagállamok gazdaságára. A fent említett sokkhatások egyikeként az éghajlatváltozás közép- és hosszú távon egzisztenciális fenyegetést jelent az uniós országok gazdaságának további fejlődésére nézve.

2.2. Az éghajlatváltozás elleni fellépés elmaradásának költségei nagyon magasak lesznek. Az előzetes adatok 600 milliárd EUR éves költséget jeleznek elő a 2024–2030-as időszakra. A megnövekedett halálozási arány, a rosszabb egészségi állapot, a csökkenő termelékenység és a rövidebb élettartamok miatt kieső gazdasági teljesítmény közvetlenül befolyásolja a gazdasági kilátásokat, különös tekintettel arra, hogy minden egyes tonna kibocsátott szén-dioxid exponenciális (nem lineáris) hatással jár. Például a 2023. évi Lancet-jelentés ([1]) szerint 2023-ban globális szinten 490 milliárd munkaóra veszett el csak a hőhullámok miatt, és ez a szám a hőséggel kapcsolatos tendenciákkal összhangban tovább fog nőni. Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklését és az azokhoz való alkalmazkodást célzó finanszírozás elhalasztása tehát hatalmas mértékű negatív hatással lesz a gazdaság egészére, az infrastruktúrára és a mezőgazdaságra, valamint a lakosság egészségére. A fenti szempontok alapján magától értetődő, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelemnek az EU és az uniós tagállamok egyik kiemelt politikai prioritásának kell lennie. Intézményi szempontból a zöld megállapodás ([2]) elfogadása érdemi és rendszerszintű követelményeket vezetett be az éghajlatváltozás, illetve az éghajlatváltozás előre nem látható és példa nélküli hatásai elleni küzdelemben (ezek a hatások olyan fontos területeket érintenek, amelyek jelentősen befolyásolják az uniós gazdaságot).

([1]) A Lancet Countdown 2023. évi jelentése az egészségügyről és az éghajlatváltozásról.

([2]) *Az európai zöld megállapodás megvalósítása.*

2.3. Az éghajlatváltozás közvetlenül hat a makrogazdasági mutatókra, a pénzügyi és társadalmi stabilitásra, a reálgazdaságra, a nemzetközi kereskedelemre, az infrastruktúrára és a mezőgazdaságra, továbbá a népesség egészségére. Emellett az éghajlatváltozás nagyon negatív hatással lesz az idősekre és az idősödő népességre, hiszen növeli a halandóságot. Ez különösen az időseket érinti, akiknek emiatt módosítaniuk kell életkörülményeiket. A gyermekek és a fiatalok vonatkozásában is megfigyelhető negatív hatás.

2.4. Az EGSZB megfigyelte, hogy monetáris területen makrogazdasági szinten az éghajlatváltozás várhatóan magasabb inflációs rátákhoz és ezáltal magasabb kamatlábakhoz, a munkakörülmények romlásához és nehezebb munkaerőpiaci helyzethez, a munkatermelékenység csökkenéséhez és következésképpen a gazdasági növekedés lassulásához vezet. Költségvetési szempontból az éghajlatváltozás növeli a természeti katasztrófákhoz, árvizekhez, erdőtüzekhez kapcsolódó többletkiadásokat, és a megrongálódott infrastruktúrához kapcsolódó költségeket ([3]). Emellett jelentős hatással van az egyes uniós országok gazdaságainak külső egyensúlyára.

2.5. Az éghajlatváltozás negatív externáliának tekinthető. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy ez a negatív externália – a hatásmérséklési és alkalmazkodási folyamatokkal összhangban – tovább drágíthatja az áruk előállítását és a szolgáltatások nyújtását, ami hosszú távon akadályozza a fenntartható és inkluzív gazdasági növekedést.

2.6. Gazdasági szempontból fontos, hogy az éghajlatváltozás kezelése során a lehető leghatékonyabban csökkentsük és megszüntessük a kibocsátásokat és az azokból eredő szennyezést. Ezért az éghajlati egyensúly és az éghajlat fenntarthatóságának helyreállítása érdekében olyan intézkedéseket kell elfogadni és végrehajtani, amelyek azokat veszik célba, akik a szennyezéshez leginkább hozzájárulnak, és ezáltal aláássák a fenntartható fejlődés alapelveit.

2.7. Bár jelentős plusz beruházásra lesz szükség ahhoz, hogy csökkentsük és fokozatosan megszüntessük a tartós szennyezést, ennek első számú fő hozadéka az lesz hosszú távon, hogy elkerülhetünk bizonyos, az éghajlatváltozás miatt felmerülő költségeket. Az éghajlatváltozás következményei finanszírozásának közvetlen és közvetett költségei jelentős hatást gyakorolhatnak a feldolgozóiparon kívüli egyes ágazatokra, például a biztosítási ágazatra és a mezőgazdaságra, valamint az energiaigényes gyártás hagyományos modelljén alapuló tevékenységi területekre és régiókra.

2.8. A zöld és digitális gazdaságra való, jelenleg zajló átállás részeként rendkívül fontos olyan átfogó és messzemenő strukturális változásokat eszközölni, amelyek nemcsak a gazdasági és szociális rendszerek formájára, hanem működésük módjára is jelentős hatást gyakorolhatnak. Ezért kulcsfontosságúak a partnerségek és a több érdekelt felet bevonó, integrált folyamatok.

2.9. Fontos kiemelni, hogy milyen következményekkel és költségekkel jár, ha nem kezelik az éghajlatváltozást (a tétlenség költsége), amely idővel egyre inkább visszafordíthatatlanul megzavarja az éghajlati viszonyokat, rontja a lakosság egészségét, és ebből következően a munkatermelékenység és az egész gazdaság általános teljesítményének csökkenését fogja eredményezni.

2.10. Az éghajlatváltozás kezelését szolgáló beruházások költségei nagyon magasak. A 2030-ra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai célkitűzések eléréséhez szükséges további éves átlagos beruházási igényt mintegy 480 milliárd EUR-ra becsülik. Figyelembe véve, hogy a digitális átalakulási folyamat is ide kapcsolódik, illetve hogy a nyitott stratégiai autonómiát is biztosítani kell (a REPowerEU-val összhangban) ([4]), ezek a költségek 3200 milliárd EUR-t tesznek ki ([5]). Az állami források korlátozottak lesznek e kérdés kezeléséhez, így magánforrásokra is szükség lesz, amelyek fedezhetik az éghajlatváltozásra adott válasz kiemelt területeinek finanszírozását.

2.11. Az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések kialakításának és végrehajtásának összhangban kell lennie a világgazdaságban jelenleg zajló egyéb folyamatokkal is, amelyek biztosítják az EU hatékony működését. Ezek elsősorban a jelenlegi geopolitikai feszültségekhez és geogazdasági fejleményekhez, a gazdasági, élelmiszer-, energia- és egészségbiztonsághoz, valamint a társadalmi stabilitás és a fenntartható versenyképesség biztosításához kapcsolódnak ([6]).

([3]) *Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás eszközei.*
([4]) *REPowerEU: Affordable, secure and sustainable energy for Europe (REPowerEU: Megfizethető, biztonságos és fenntartható energia Európa számára).*
([5]) *REPowerEU: Affordable, secure and sustainable energy for Europe (REPowerEU: Megfizethető, biztonságos és fenntartható energia Európa számára).*
([6]) *Green growth and competitiveness in EU climate policy: paradigm shift or „plus de la même chose"? (Zöld növekedés és versenyképesség az EU éghajlat-politikájában: paradigmaváltás vagy már megint csak ugyanaz a lemez?)* Oscar Fitch-Roy és Ian Bailey, 2023. július.

3. **Általános megjegyzések**

3.1. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a környezet minősége kulcsfontosságú az emberek egészsége, valamint a fenntartható, inkluzív, reziliens és tartós gazdasági növekedés szempontjából. Egyértelmű, hogy az emberek egészségét a környezetük befolyásolja. Ebből következik, hogy az egészséges uniós tagállami gazdaságokhoz egészséges emberekre van szükségünk ahhoz, hogy hozzájáruljanak a magasabb munkatermelékenységhez, ami magasabb versenyképességhez, magasabb életszínvonalhoz és magas színvonalú gazdasági növekedéshez vezet.

3.2. Az EGSZB rámutat arra, hogy az éghajlatváltozásra adott helyes válasz az, hogy megragadjuk azt az új lehetőséget, amelyet az e területen rejlő technológiai és innovációs potenciál jelent a gazdaság és az üzleti szektor számára. Ha az EU megkésve reagál erre a történelmi szempontból példátlan kihívásra, akkor tovább gyengülhet az uniós országok világgazdasági pozíciója, amely a globális GDP-ben való részesedés esésében mutatkozik meg (az unió részesedése 2005 és 2023 között 25 %-ról 18 %-ra csökkent) ([7]).

3.3. Az éghajlati válság következményeinek kezelése során meg kell említeni a fizikai és átállási kockázatokkal kapcsolatos egyedi eszközöket ([8]):

3.3.1. IKT-eszközök: Az IKT-eszközök szerepe nélkülözhetetlen az átállás során. Az éghajlatváltozás kedvezőtlen következményeinek a gazdaság egészére gyakorolt hatásainak kezelése során rendszeres és tárgyilagos kommunikációra és figyelemfelkeltésre lesz szükség azt illetően, hogy az elemzések alapján milyen további beruházási költségeket kell majd viselni. Elengedhetetlennek tűnik egy egyértelműen megfogalmazott, a közvéleményt célzó hatástanulmány, amely bemutatja az éghajlatváltozásra való reagálás nagyszabású, összehangolt fellépésének indokait és szükségességét alátámasztó bizonyítékokat.

3.3.2. Ösztönzők: az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések elfogadását ösztönző megfelelő szakpolitikák és eszközök kialakítására és bevezetésére kell összpontosítani. Példaként említhető az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere (EU ETS), a környezet- és éghajlatbarát adózási eszközök, valamint a „kettős lényegesség” elvén alapuló fenntartható finanszírozási keret, amely lehetővé teszi a pénzügyi közvetítő ágazat számára a zöld átállás finanszírozását. Emellett más ösztönzőknek, például a támogatásoknak az éghajlati és környezeti fenntarthatóságra kell irányulniuk, különösen az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások, a körforgásos gazdaság, a tiszta mobilitás, a mezőgazdasági és erdészeti ágazatban a földhasználat stb. területén.

3.3.3. Szabályozási eszközök és szankciók: a 2030-ig tartó időszakra szóló zöld megállapodás és fenntartható fejlődési célok keretében megállapított, az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag ([9]) által egyértelműen meghatározott szabályok, célkitűzések és konkrét követelmények végrehajthatósága. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a fő mutatóknak jogilag kötelező erejűnek kell lenniük mind az EU egészére nézve, mind pedig arányosan az egyes érintett felekre nézve, és meg nem felelés esetén lehetővé kell tenni azonnali és hatékony szankciók kiszabását, a működő végrehajthatósági rendszer alkalmazásával. Az európai zöld megállapodás ágazatspecifikus célokat és intézkedéseket is tartalmaz. Több olyan mechanizmus van érvényben, amelyek a jogilag kötelező erejű célok be nem tartása esetén alkalmazhatók.

3.3.4. A munkavállalókra és a munkakörülményekre gyakorolt hatás: az éghajlati célok elérése a szükséges jelentős beruházások ellenére nem befolyásolhatja negatívan a béreket és munkakörülményeket. Az éghajlatváltozást beruházási lehetőségnek kell tekinteni a készségek elsajátítására, valamint a munkavállalókkal és a civil társadalommal való partnerségek kiépítésére az éghajlatvédelmi átállással kapcsolatos intézkedések sikere érdekében. A védett munkahelyek kulcsfontosságúak a bizalomépítéshez és az éghajlatvédelmi átállás sikeréhez, mivel társadalmi átállás nélkül nincs átállás.

3.4. Az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlatváltozásra adott összehangolt válasz jelentősen ösztönözheti az uniós gazdaság általános növekedését az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagban meghatározott területeken, feltéve, hogy hatásvizsgálattal összhangban sor kerül a beruházások intenzitásának és a beruházások megtérülésének előzetes értékelésére.

([7]) *Világgazdasági kilátások adatbázisa.*

([8]) *Key steps to manage climate risks to protect people and prosperity (Kulcsfontosságú lépések az éghajlati kockázatok kezelésére az emberek és a jólét védelme érdekében).*

([9]) *A Bizottság üdvözli a kulcsfontosságú „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag lezárását, amely a 2030-as célok megvalósításához vezető pályára állítja az EU-t*, sajtóközlemény, 2023. október 9.

3.5. Az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlatváltozásra adott válasz hosszú távon pozitív hatással lehet, különösen a negatív externáliák megszüntetése terén, és lehetővé teszi a tőke hatékonyabb elosztását a termelékenyebb és hatékonyabb ágazatok és tevékenységi területek számára. Ezért az elmúlt kétszáz év legjelentősebb strukturális változásainak bevezetése rendkívül beruházásintenzívnek tűnik, de potenciálisan termelékenyebb, jobban teljesítő és erőforrás-hatékonyabb gazdasági rendszert hozhat létre ([10]). Ebben az összefüggésben a körforgásos gazdaságot a hulladékpiac és a hulladékgazdálkodás mellett fontos eszköznek kell tekinteni.

3.6. Az EGSZB megjegyzi, hogy a történelmi átalakulási folyamat során szükséges lesz növelni az új ágazatok, technológiák, tevékenységi területek és üzleti tevékenységek – köztük kis- és középvállalkozások – fejlesztésére irányuló általános beruházásokat. Ezzel egy időben a meglévő értékláncok felbomolhatnak, illetve alkalmazkodniuk kell az új feltételekhez (a nyersanyag-kitermelő és nehézipar új tiszta energiára, valamint alacsony szennyezőanyag-kibocsátású vagy szennyezőanyag-mentes feldolgozóiparra való átállása).

3.7. Az EGSZB úgy véli, hogy lassan véget ér az az inflációs folyamat, amelyet elsősorban a költséginfláció dominált (kéz a kézben a kockázati prémium jelentős szerepével), és ez a folyamat jól megmutatta, melyek a kevésbé sérülékeny, és melyek a sérülékenyebb embercsoportok az egyes uniós országokban. Az éghajlatváltozás – az energiaválsághoz hasonlóan – a munkát és a tőkét érintő erős aszimmetrikus sokkhatáshoz vezethet. Fontos, hogy felkészüljünk erre, és a lehető legnagyobb mértékben elhárítsuk annak lehetséges negatív következményeit, és több támogatást nyújtsunk a leginkább érintett régióknak.

3.8. Az EGSZB úgy véli, hogy egy olyan gazdaság, amely strukturálisan felkészült az éghajlatváltozásra, ellenállóbb lesz a lehetséges inflációs hatásokkal szemben (például a gazdasági teljesítményt és a munkatermelékenységet az üzleti környezetben befolyásoló súlyos éghajlati ingadozások miatt), a kedvezőtlen társadalmi hatások kiküszöbölése mellett ([11]).

3.9. Az EGSZB tudatában van annak, hogy az éghajlatváltozásra adott válaszintézkedések jelentős mennyiségi és minőségi kihívást jelentenek az uniós országok munkaerőpiaca számára. Ha nem sikerül elég gyorsan és határozottan reagálni ezekre az intézkedésekre, az korlátozott munkaidőhöz vezethet, ami növelni fogja a munkanélküliséget ([12]). Itt ki kell emelni, hogy az érintett intézményeknek és szervezeteknek rugalmasan kell reagálniuk az átképzések és alkalmazkodási programok előkészítésével, valamint a rugalmas munkaerőpiachoz szükséges jobb feltételek megteremtésével azokban az ágazatokban, ahol nagy a munkaerő iránti kereslet. Az éghajlatváltozást fel lehetne használni az EU-n belüli újraelosztási folyamatok megkönnyítésére.

3.10. Az EGSZB rámutat továbbá arra, hogy javítani kell a teljes oktatási rendszert, beleértve a szakképzést is, és olyan feltételeket kell teremteni az egész életen át tartó tanuláshoz, amelyek összhangban vannak az „Irány az 55 %!" intézkedéscsomag és a digitális iránytű követelményeivel ([13]). Az oktatási rendszer átalakításának folyamata alapvető változásokat tesz szükségessé a munkaerő oktatása, képesítése és készségei iránti igények tekintetében. Mivel kiszámíthatatlan lesz a természeti katasztrófák gazdasági hatása a társadalom egyes korcsoportjaira nézve, alapvető fontossággal bírna annak megtanulása, hogy miként kellene életmódot váltani, reagálni és részt venni a megelőzésben.

3.11. Mivel az éghajlatváltozás megfelelő kezeléséhez hatalmas mennyiségű pénzügyi forrásra lesz szükség, a kizárólag a közfinanszírozásra való támaszkodás nem tűnik megvalósíthatónak. Az EGSZB ezért azt ajánlja, hogy teljes mértékben tartsák tiszteletben és tartsák be a gazdasági kormányzásról szóló, újonnan elfogadott szabályok értelmében ([14]) az államháztartási prudenciára vonatkozó szabályokat.

([10]) *European competitiveness and strategic autonomy' – The European Union and the double challenge: strengthening competitiveness and enhancing economic security (Európai versenyképesség és stratégiai autonómia – Az Európai Unió és a kettős kihívás: a versenyképesség erősítése és a gazdasági biztonság fokozása)*, Paolo Guerrieri és Pier Carlo Padoan, 2024. február.

([11]) *Green growth and competitiveness in EU climate policy: paradigm shift or „plus de la même chose"? (Zöld növekedés és versenyképesség az EU éghajlat-politikájában: paradigmaváltás vagy már megint csak ugyanaz a lemez?)* Oscar Fitch-Roy és Ian Bailey, 2023. július.

([12]) *3 ways the climate crisis is impacting jobs and workers (Az éghajlati válság hármas hatása a munkahelyekre és a munkavállalókra)*, Világgazdasági Fórum, 2023. október.

([13]) *Európa digitális évtizede: a 2030-ra kitűzött célok.*

([14]) *Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás eszközei.*

3.12. Az EGSZB rámutat arra, hogy az állami alapok mellett jelentős mennyiségű magán pénzügyi forrás áll rendelkezésre – például a biztosítási és nyugdíjalapokban –, valamint hogy általában nagy mennyiségű megtakarítás áll rendelkezésre (amelyeket gyakran folyószámlákon vagy megtakarítási számlákon vezetnek, de gyakran hosszú ideig ott tartanak), amelyeket a tőkepiaci unió ígéretének megfelelően hatékonyabban lehetne felhasználni. Ebben az összefüggésben ezeket a forrásokat fel lehetne használni az éghajlatváltozásra adott megfelelő válasz finanszírozására, a szigorú pénzügyi prudenciális szabályok betartása mellett.

3.13. Az EGSZB úgy véli, hogy lehetőség van a közpénzek felhasználásának megtérülésére olyan pénzügyi eszközök felhasználásával, amelyek a forgalmi ciklusnak köszönhetően a támogatásokhoz képest nagyobb mennyiségű forrást biztosítanak, feltéve, hogy az egyes ügyletek megfelelnek az ilyen típusú finanszírozás igénybevételére vonatkozó támogathatósági feltételeknek.

3.14. Az EGSZB rámutat arra, hogy az EU versenyképessége által jelentősen érintett általános külső gazdasági egyenleget az éghajlatváltozás következtében meg kell erősíteni (a folyó fizetési mérleg többlete), nem pedig gyengíteni (a folyó fizetési mérleg hiánya). Ugyanakkor szem előtt kell tartani, hogy a globális gazdasági folyamatok továbbra is változnak, és nem egy időben és ugyanazon eszközök felhasználásával zajlanak.

3.15. Az uniós gazdaság versenyképességének megerősítése és a külső gazdasági többletek fenntartása érdekében az EGSZB hangsúlyozza, hogy nyomon kell követni a gazdasági hatalom központjaiban, különösen az USA-ban és Kínában, valamint más, rendkívül dinamikus feltörekvő gazdaságokban, különösen a délkelet-ázsiai országokban bekövetkező fejleményeket ([15]).

3.16. Az EGSZB kéri, hogy a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat építsék be az éghajlatvédelmi átállásról szóló vitákba minden szinten. Fontos, hogy méltányosan osszák meg az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy a munkavállalók és a társadalom egésze elfogadja a klímasemleges megközelítést az áruk és szolgáltatások előállítása terén.

4. **Részletes megjegyzések**

4.1. Az EGSZB szilárd meggyőződése, hogy a klímaválságra válaszul alkalmazott valamennyi eszköznek valós kiszámíthatóságon kell alapulnia, és összhangban kell lennie a jelenlegi megatrendekkel, amelyek uniós és globális szinten egyaránt, de regionális kontextusban is megfigyelhetők. Biztosítani kell, hogy ezek az eszközök összhangban legyenek az uniós tagállamok gazdasági biztonságával és versenyképességével, és kifejezetten ezek biztosítására irányuljanak ([16]).

4.2. Az EGSZB támogatja a kihívásokkal járó átmenet lebonyolítását célzó erőfeszítéseket, ugyanakkor rámutat arra is, hogy minden elfogadott és végrehajtott intézkedésnek arra kell irányulnia, hogy az uniós tagállamok gazdaságaiban javítsa a gazdasági teljesítményt és fokozza a társadalmi stabilitást.

4.3. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a különböző intézkedések tartalmazzanak lehetőségeket az energiaforrások nagyobb (elfogadható) toleranciájának felhasználására és előmozdítására is, amelyek bár nem jelentenek optimális energiaforrásokat a zöld átállás végső szakaszában a nettó klímasemlegesség szempontjából, az átmeneti időszak alatt viszont a jelenlegi helyzethez képest pozitív hatást gyakorolnak a környezetre és az éghajlatra. Az átmeneti időszakokat azonban nem szabad a feltétlenül szükségesnél tovább meghosszabbítani, mivel ez mind közvetlenül, mind közvetve lassítaná a zöld energiára való átállást azáltal, hogy elfojtja a megújulóenergia-technológiákkal kapcsolatos innovációt.

4.4. Az EGSZB úgy véli, hogy ennek a logikának megfelelően nagyobb mozgásteret kell biztosítani a megújuló energiaforrások alkalmazásának ütemét illetően is, feltéve, hogy a megújuló energiaforrások felhasználása továbbra is növekedik a különböző üzleti és egyéb tevékenységi területeken (pl. ipar, közlekedés, lakhatás stb.), és reális ütemben vezetik őket be.

([15]) *European competitiveness and strategic autonomy' – The European Union and the double challenge: strengthening competitiveness and enhancing economic security (Európai versenyképesség és stratégiai autonómia – Az Európai Unió és a kettős kihívás: a versenyképesség erősítése és a gazdasági biztonság fokozása)*, Paolo Guerrieri és Pier Carlo Padoan, 2024. február.

([16]) *European competitiveness and strategic autonomy' – The European Union and the double challenge: strengthening competitiveness and enhancing economic security (Európai versenyképesség és stratégiai autonómia – Az Európai Unió és a kettős kihívás: a versenyképesség erősítése és a gazdasági biztonság fokozása)*, Paolo Guerrieri és Pier Carlo Padoan, 2024. február.

4.5. Az EGSZB rámutat arra, hogy a geopolitikai feszültségek és a geogazdasági bizonytalanságok miatt adódó megnövekedett kockázatú időszakok viszonylag mélyreható magatartásbeli változásokat eredményeznek az energiamegtakarítás terén. Ebben az összefüggésben energiahatékonysági intézkedéseket kell hozni. A viszonylag nagy beruházásokat – az uniós finanszírozási forrásokból nyújtott széles körű támogatással – a köz-, a kereskedelmi és a lakóépületek minőségi átalakítására kell fordítani, figyelembe véve a sajátos nemzeti körülményeket. Az EU számára a teljes értéklánc mentén jelentős versenyelőny származhat az energiahatékonyságot javító alkatrészek és berendezések gyártásában, telepítésében és szervizelésében, a megújuló energiaforrásokra való érzékeny átállás mellett.

4.6. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy végezze el a szükségletek (az externáliák által az uniós tagállamok gazdaságaira és társadalmaira, valamint az egész EU-ra gyakorolt negatív hatások megszüntetése az éghajlat- és környezetvédelem területén) és a költségek (a szükségletek kielégítéséhez szükséges beruházások, a finanszírozás célja, forrása és típusa szerint meghatározott alapvető indikatív struktúra formájában történő) egyértelmű, érthető és meggyőző értékelését.

4.7. A szükségletek és költségek értékelését a geogazdasági változásokkal összefüggésben bekövetkező változó körülmények fényében rendszeresen frissíteni és értékelni kell, és a döntéshozatali folyamatokban részt vevők és a nyilvánosság rendelkezésére kell bocsátani.

4.8. Az EGSZB rámutat továbbá arra, hogy kötelezettséget kell vállalni arra, hogy adatokat szolgáltassanak a szükségletek és költségek értékeléséhez annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni a zöld átállás makrogazdasági, pénzügyi stabilitásra és munkaerőpiacra, valamint a gazdasági, élelmiszer-, energia- és egészségbiztonságra gyakorolt hatásáról szóló elemzések eredményeit ([17]). Ezeket az elemzéseket az európai szemeszter keretében lehetne értékelni.

4.9. Ezenkívül az uniós gazdaság fenntartható versenyképességének megerősítése érdekében az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság kövesse nyomon az infláció csökkentéséről szóló jogszabály (IRA ([18])) egyesült államokbeli végrehajtásának teljesítményét és tapasztalatait az USA-val való kompatibilitás és lehetséges szinergiák, valamint az EU–USA stratégiai partnerség megerősítése érdekében.

4.10. Az EGSZB arra számít, hogy 2026-ban konkrétabb elemzések készülnek az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM) bevezetéséhez kapcsolódó intézkedések hatásvizsgálatáról. Ezért azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság végezzen mélyreható értékelést, amely jelentősen hozzájárulhatna a zöld átállás és a világgazdaság más területei közötti nagyobb összeegyeztethetőséghez.

4.11. Az éghajlati válság különböző ágazatokra és tevékenységi területekre gyakorolt káros hatásainak elemzése során elengedhetetlennek tűnik egy közös adatbázis létrehozása mind az egyes tagállamokon belül, mind uniós szinten. Az EGSZB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki átfogó adatbázist az éghajlatváltozás fizikai kockázataival kapcsolatos fő mutatókhoz.

4.12. Az európai uniós éghajlat-politika kialakításának kulcsfontosságú mérőszámává kell tenni a szén-dioxid társadalmi költségét, azaz azt az értéket, hogy minden egyes további metrikus tonna szén-dioxid-kibocsátás pénzben kifejezve mekkora kárt okoz a társadalomnak. Minden extra tonna CO_2 ilyen átlagos becsült értéke jelenleg 185 USD (ez 3,6-szor magasabb, mint az USA kormányának jelenlegi becslése, amely tonnánként 51 USD-al számol) ([19]). Ez azt jelenti, hogy jelenleg háromszorosan alulértékeljük a szén-dioxid társadalmi költségét. Európában az EU ETS kibocsátási egységek áraival mért szén-dioxid-ár (2024-ben ez tonnánként 53 és 79 EUR között van) szintén jelentős mértékben alábecsüli a társadalmi költségeket.

([17]) Az EGSZB véleménye – *Az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás békére, biztonságra és védelemre gyakorolt hatásainak kezelése*, HL C, C/2024/2106, 2024.3.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2106/oj.

([18]) *Az infláció csökkentéséről szóló jogszabály*.

([19]) Rennert, K., Errickson, F., Prest, B.C. et al.: *Comprehensive evidence implies a higher social cost of CO2*. Nature 610, 687–692 (2022).

4.13. Az éghajlatváltozás várhatóan nagyon káros lesz az emberek egészségére. Közvetlenül érinti az embereket, és növeli a környezeten és az állatokon keresztül terjedő betegségek kockázatát. Az éghajlatváltozás által az emberi egészségre jelentett legnagyobb veszélyt a magasabb hőmérséklet, az aszály és a vízhiány, a heves esőzések, az áradások és az óceánok felmelegedése okozta fertőző betegségek jelentik. Az előrejelzések szerint az embereket érintő fertőző betegségek mintegy 58 %-át súlyosbítja az éghajlatváltozás ([20]). Ennek fényében az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy dolgozzon ki stratégiai tervet annak érdekében, hogy megvédje a lakosságot a klímaválság hatásaitól és a fertőző betegségekre gyakorolt hatásától.

4.14. Az EGSZB rámutat arra, hogy a folyamatos hőmérséklet-emelkedés tartós aszályokhoz vezethet, amelyek úgynevezett klímamigrációt okozhatnak, az azzal járó valamennyi kedvezőtlen gazdasági következménnyel együtt ([21]). Ezért azokra a fő tényezőkre kell összpontosítani, amelyek jelentős hatást gyakorolnak az éghajlatváltozásra, mint például a növekvő mennyiségű hulladék, a túlzott energiafogyasztás, valamint az élelmiszer- és ruházati cikkek túlzott fogyasztása. Mindez fenntarthatatlan termeléshez és következésképpen további környezetszennyezéshez fog vezetni, ami veszélyezteti az emberi életet bolygónkon.

4.15. Az éghajlatváltozás vízhiányhoz vezet. Emellett várhatóan növeli a rossz vízminőség, valamint a mezőgazdasági termeléshez, az idegenforgalomhoz, illetve az energiatermeléshez szükséges víz hiányának kockázatát (télen korlátozott mennyiségű hó és vízhiány a nyári hónapokban). A mezőgazdaság és a logisztika is veszélyben van. Ezért átfogó vízgazdálkodási keretre lenne szükség. A vízhiány kockázata lelassíthatja az éghajlatváltozás mérséklésének meglévő folyamatát is ([22]) ([23]).

4.16. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy előrelépéseket kell tenni a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos csökkentése terén, az ugyanis rendkívül káros a környezetszennyezés és a közegészségügy szempontjából. Ezenkívül szükség lenne a szén-dioxid-kibocsátás megadóztatására és szén-dioxid-árak bevezetésére. 2022-ben a támogatások teljes összege 7 billió USD-t tett ki, ami a globális GDP 7,1 %-ának felel meg ([24]). A 2020 és 2022 közötti két évben a fosszilis tüzelőanyagok támogatása 2 billió USD-ral nőtt. A fosszilis tüzelőanyagok támogatása viszonylag stabilan mintegy 56 milliárd EUR-t tett ki a 2015–2021-es időszakban, de 2022-ben 123 milliárd EUR-ra nőtt ([25]).

4.17. Az éghajlatváltozás várhatóan nagyon káros lesz a pénzügyi ágazat stabilitására, mind a banki ágazat, mind a biztosítások területén. Az EGSZB rámutat arra, hogy a döntéshozatal alapját a pénzügyi szektor növekvő kockázatainak és az e kockázatokkal szembeni ellenálló képességnek kell képeznie ([26]). Ezért fontos, hogy valamennyi mutató átfogó legyen. Elengedhetetlen továbbá megteremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik az éghajlati kockázatok oly módon történő átalakítását, amely biztosítja a fenntartható beruházásokat, és amennyire lehetséges, elkerüli hatalmas összegű meg nem térülő eszközök kialakulását.

4.18. Tekintettel az éghajlatváltozás történelmileg kiszámíthatatlan és példa nélküli következményeire, hatalmas pénzügyi forrásokat kell fordítani a klímaválság és annak az emberek egészségére gyakorolt hatása által okozott károk és veszteségek fedezésére. A rendelkezésre álló állami források nagyon korlátozottak. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság fontolja meg olyan pénzügyi eszközök tartalékolását (esetleg szükséghelyzeti eszköz/alap formájában), amelyeket kritikus helyzetekben arra lehet felhasználni, hogy kezeljék a klímaválság következményeit. Az Európai Bizottságot ösztönözzük annak tanulmányozására, hogy a tagállamok milyen pénzügyi eszközöket használhatnának fel saját védelmükre.

4.19. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás társadalmi szempontból negatív hatású lesz, mivel növelheti a jövedelmi egyenlőtlenségeket és a szegénységet ([27]). Ezért a döntéshozatalban részt vevő valamennyi szereplőnek figyelembe kell vennie ezeket a fejleményeket, és adott esetben szociális védőhálót kell létrehoznia. Ezzel összefüggésben az átállás elengedhetetlenné teszi a fenntarthatóságra, az inkluzivitásra, a rezilienciára és a társadalmi méltányosságra összpontosító átfogó reformok bevezetését.

([20]) Mora, C., et al., *Over half of known human pathogenic diseases can be aggravated by climate change (Az ismert humán patogén betegségek több mint felét súlyosbíthatja a klímaváltozás)*, Nature Climate Change 12(9), s. 869-875 (DOI: 10.1038/s41558-022-01426- 1), 2022.

([21]) *The climate crisis, migration, and refugees (Az éghajlati válság, a migráció és a menekültek)*, John Podesta, 2019. július.

([22]) *Water abstraction by source and economic sector in Europe (Vízkivétel forrás és gazdasági ágazat szerint Európában)*, EEA, 2022.

([23]) Az EGSZB véleménye – *Vízpolitika: az elsivatagosodás és a víz nemzetbiztonsági kérdésként való kezelése – eljött az ideje a kék diplomáciának*, HL C, C/2023/862, 2023.12.8., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/862/oj.

([24]) *Fossil Fuel Subsidies Surged to Record $7 Trillion (A fosszilis tüzelőanyag-támogatások 7 billió dolláros rekordra emelkedtek)*, Simon Black, Ian Parry, Nate Vernon, 2023. augusztus.

([25]) *Fossil fuel subsidies (Fosszilis tüzelőanyag-támogatások)*, EEA, 2023. november.

([26]) *Climate-related financial risks are a major challenge (Az éghajlattal kapcsolatos pénzügyi kockázatok komoly kihívást jelentenek)*, Közös Kutatóközpont, 2024. március.

([27]) *A klímaválság és annak hatása a veszélyeztetett csoportokra*, az EGSZB sajtóösszefoglalója, 2023. december.

4.20. Az éghajlatváltozás hatással lesz a jövő lehetséges válságaira. Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) hatodik értékelő jelentése az elkövetkező évtizedekben Európa számára négy, az éghajlatváltozásból eredő kockázatot azonosított, amelyek közül három a hőséggel és az aszállyal kapcsolatos: a) hőség miatt a lakosság mortalitása és morbiditása, valamint az ökoszisztémában bekövetkező zavar; b) a mezőgazdasági termelés csökkenése a hőség és az aszály együttes hatása miatt; és c) vízhiány az egyes ágazatokban ([28]) ([29]).

4.21. Civilizációnk jelenleg egy nagyon szorosan összekapcsolódó világban él. Minden ország közös ellenségként néz szembe az éghajlatváltozással, bár az nem minden országot érint vagy fog érinteni egyenlő mértékben. Az EGSZB úgy véli, hogy annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mértékben kiküszöbölhessük az éghajlatváltozás negatív következményeit, és egyedülálló bolygónkon megőrizzük az életet a jövő nemzedékei számára, a világ valamennyi országának és érdekelt felének (ideértve az érintett multilaterális intézményeket is) sürgősen és konstruktív módon együtt kell működniük, illetve össze kell hangolniuk a fellépéseiket.

Kelt Brüsszelben, 2024. október 23-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE

([28]) Bednar-Friedl, B., et al., 2022, Chapter 13: Europe, Climate change 2022: Impacts, adaptation and vulnerability. Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change (13. fejezet: Európa, Éghajlatváltozás 2022: hatások, alkalmazkodás és sebezhetőség. A II. munkacsoport hozzájárulása az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport hatodik értékelő jelentéséhez), Cambridge University Press, Cambridge, UK.

([29]) Bednar-Friedl, B., et al., 2022, Europe. In: „Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability". Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change (Éghajlatváltozás 2022: hatások, alkalmazkodás és sebezhetőség. A II. munkacsoport hozzájárulása az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport hatodik értékelő jelentéséhez), Cambridge University Press, Cambridge, UK, és New York, NY, 1817. oldal.

MELLÉKLET

A szekcióvélemény alábbi pontjai a Közgyűlés által elfogadott módosító indítványnak megfelelően módosultak, ugyanakkor a leadott szavazatok több mint egynegyede az alábbi szöveg megtartását támogatta (eljárási szabályzat 74. cikk (2) bekezdés):

3. módosító indítvány

ECO/645

Az éghajlatváltozás és annak hatása a gazdaságra

1.3. pont

A következőképpen módosítandó:

Vélemény	Módosítás
Az EGSZB hangsúlyozza, hogy nem szabad késlekedni a kibocsátáscsökkentéshez (hatásmérséklés) és az új körülményekhez való alkalmazkodáshoz (alkalmazkodás) szükséges intézkedések elfogadásával és végrehajtásával, amihez hozzátartozik a kibocsátási árak és a karbonadó bevezetése is, összhangban az Európai Bizottság legutóbbi ajánlásával.	Az EGSZB hangsúlyozza, hogy nem szabad késlekedni a kibocsátáscsökkentéshez (hatásmérséklés) és az új körülményekhez való alkalmazkodáshoz (alkalmazkodás) szükséges intézkedések elfogadásával és végrehajtásával, amihez hozzátartozik a kibocsátási árak és a karbonadó bevezetése is, összhangban az Európai Bizottság legutóbbi ajánlásával. ***Az európai uniós éghajlat-politika kialakításának kulcsfontosságú mérőszámává kell tenni a szén-dioxid társadalmi költségét, azaz azt az értéket, hogy minden egyes további metrikus tonna szén-dioxid-kibocsátás pénzben kifejezve mekkora kárt okoz a társadalomnak.***

A szavazás eredménye:

Mellette: 60

Ellene: 57

Tartózkodott: 18

5. módosító indítvány

ECO/645

Az éghajlatváltozás és annak hatása a gazdaságra

2.2. pont

A következőképpen módosítandó:

Vélemény	Módosítás
Az éghajlatváltozás elleni fellépés elmaradásának költségei nagyon magasak lesznek. Az előzetes adatok 600 milliárd EUR éves költséget jeleznek elő a 2024–2030-as időszakra. Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklését és az azokhoz való alkalmazkodást célzó finanszírozás elhalasztása hatalmas mértékű negatív hatással lesz a gazdaság egészére, az infrastruktúrára és a mezőgazdaságra, valamint a lakosság egészségére. **Az** éghajlatváltozás elleni küzdelemnek ***ezért***	Az éghajlatváltozás elleni fellépés elmaradásának költségei nagyon magasak lesznek. Az előzetes adatok 600 milliárd EUR éves költséget jeleznek elő a 2024–2030-as időszakra. ***A megnövekedett halálozási arány, a rosszabb egészségi állapot, a csökkenő termelékenység és a rövidebb élettartamok miatt kieső gazdasági teljesítmény közvetlenül befolyásolja a gazdasági kilátásokat, különös tekintettel arra, hogy minden egyes tonna kibocsátott szén-dioxid exponen-***

Vélemény	Módosítás
az uniós tagállamok egyik prioritásának kell lennie. Intézményi szempontból a zöld megállapodás[***1***] elfogadása érdemi és rendszerszintű követelményeket vezetett be az éghajlatváltozás, illetve az éghajlatváltozás előre nem látható és példa nélküli hatásai elleni küzdelemben (ezek a hatások olyan fontos területeket érintenek, amelyek jelentősen befolyásolják az uniós gazdaságot).	***ciális (nem lineáris) hatással jár. Például a 2023. évi Lancet-jelentés[1] szerint 2023-ban globális szinten 490 milliárd munkaóra veszett el csak a hőhullámok miatt, és ez a szám a hőséggel kapcsolatos tendenciákkal összhangban tovább fog nőni.*** Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklését és az azokhoz való alkalmazkodást célzó finanszírozás elhalasztása ***tehát*** hatalmas mértékű negatív hatással lesz a gazdaság egészére, az infrastruktúrára és a mezőgazdaságra, valamint a lakosság egészségére. ***A fenti szempontok alapján magától értetődő, hogy az*** éghajlatváltozás elleni küzdelemnek ***az EU és*** az uniós tagállamok egyik ***kiemelt politikai*** prioritásának kell lennie. Intézményi szempontból a zöld megállapodás[**2**] elfogadása érdemi és rendszerszintű követelményeket vezetett be az éghajlatváltozás, illetve az éghajlatváltozás előre nem látható és példa nélküli hatásai elleni küzdelemben (ezek a hatások olyan fontos területeket érintenek, amelyek jelentősen befolyásolják az uniós gazdaságot).
[1] Az európai zöld megállapodás megvalósítása.	[1] ***A Lancet Countdown 2023. évi jelentése az egészségügyről és az éghajlatváltozásról.***
[2]	***[2]*** Az európai zöld megállapodás megvalósítása.

A szavazás eredménye:

Mellette:	63
Ellene:	56
Tartózkodott:	18

7. módosító indítvány

ECO/645

Az éghajlatváltozás és annak hatása a gazdaságra

4.12. pont

Új pont illesztendő a szövegbe:

A meglévő pont után – azzal megegyező szinten

Vélemény	Módosítás
	Az európai uniós éghajlat-politika kialakításának kulcsfontosságú mérőszámává kell tenni a szén-dioxid társadalmi költségét, azaz azt az értéket, hogy minden egyes további metrikus tonna szén-dioxid-kibocsátás pénzben kifejezve mekkora kárt okoz a társadalomnak. Minden extra tonna CO_2 ilyen átlagos becsült értéke jelenleg 185 USD (ez 3,6-szor magasabb, mint az USA kormányának jelenlegi becslése, amely tonnánként 51 USD-al számol)[1]. Ez azt jelenti, hogy jelenleg háromszorosan alulértékeljük a szén-dioxid társadalmi költségét. Európában az EU ETS kibocsátási egységek áraival mért szén-dioxid-ár (2024-ben ez tonnánként 53 és 79 EUR között van) szintén jelentős mértékben alábecsüli a társadalmi költségeket.

Vélemény	Módosítás
	[1] Rennert, K., Errickson, F., Prest, B.C. et al. Comprehensive evidence implies a higher social cost of CO2. Nature 610, 687–692 (2022). https://doi.org/10.1038/s41586-022-05224-9

A szavazás eredménye:

Mellette:	67
Ellene:	61
Tartózkodott:	9